

popular de Bilbao (Arriaga, *Lex Bilbaíno*).

Respiscència, V. *saber Resistència, resistent, resistible, -tador, resistir, resistivitat, V. existir*¹ *Resma* cast. V. *raima Resmar, resmada* (DAG.) si no són mal llegits o mal copiats, potser resulten d'un encreuament del cast. *bizmar* (posar un cataplasma) o de *cataplasmar* amb *resinar* 'untar amb resina?' (o amb *raspar*?) *Resmerç, resmerçar, V. mercè Resnomenys = no-resmenys* (RES) *Reso, V. resar Resoldre, V. soldre*

¹ Junt amb altres derivats llatins de *sistere* 'estar, col·locar-se', com *assistere* etc. Crido l'atenció sobre l'ús d'*assistència* en l'acc. 'socors, auxili': «al veure-la, era el cas de cridar *assistència* y caure a terra ab lo cor ferit d'amor», EmVilanova (O C II, 159).

RESOLES, més sovint que *resola*, plat de la cuina antiga catalana, més aviat que un embotit (com diu R. Grewe) sembla que hagi de ser una mena de freginada de menuts de cabrit o porcell, corresponent a l'it. *fruttelle* i al fr. *rissolle* El *Libre de Sent Soví*, segle XIV (NCL cxv), en dóna receptes detallades, § 154, p. 171 etc.; «si vols farcir cabrit en ast, ages la *resola* o les murcies --- del cabrit, e perbulla la bé ---», § 4, 65; nota extensa, p. 168, n. 2. També en el *Libre valencià de Sent Soví* («*resoles* de cabrit») i «*resoles* de pasta», p. 219), i en el *Libre de Coc* de R. de Nola (allí amb variant *roroles*).

Devia ser cosa molt semblant a *mursies* (mot que ja no podem posar a l'ordre alfabètic, i que caldrà afegir allí. Indico ara els passatges referents a tots dos. «Si vols farcir cabrit en ast, ages la *resola* o les murcies, o con te vuyles, del cabrit, e perbulla bé ---», § 4, 65 6f; «si vols fercir porcel --- ages la *resola* o les *mursies* del porcell, e perbulle s bé ---», § 12, 70 18 Aquest mot està certament emparentat de prop amb el cast. *MORCILLA* (DCEC/DECH), amb cast. *morcón*, i amb l'hispano-àrab *mirkas* 'llonganissa' que allí vaig documentar, establint que es tracta de derivats d'un proto-hisp. **MURCU*, del qual deu derivar així mateix aquest cat. *murcies*; que, vista la seva data i amb manca de *-ll-*, ja no podem mirar com a manlleu del cast, més aviat potser del mossàrab, *Mirkas* apareix així mateix com a nom d'unes salsitxes picants en l'anònim almuhadí p p A. Huici Miranda (*La cocina hispano-magrebí según un ms anónimo*, Md. 1965, i trad cast, M 1966, recepta 1). Però que els mots cast. i hispano-àrab designin un embotit no implica que el cat *murcies* (mot peculiar del text de Bna, i que Grewe diu absent del de Val.) fos també embotit, car les receptes citades el presenten, igual com les *resoles*, com parts de l'animal, que es cuinen, per tant encara no embotides

Pel que fa a *resoles* és el mot que assenyalo també en el *Somni de Joan Joan* (infra, a RESOLIS). De les dades comparatives de Grewe es dedueix que aquest és un mot emparentat amb el fr. *rissoler*, varietat de fregida, per a l'etimologia complexa del qual, no del tot aclarida, V. el *Dict Etym* de Bloch El mot català, tanmateix, en devia diferir en el tipus fonètic bàsic,

si més no en la vocal *e* i en la sonoritat de la *-s-* (car la forma *rorola* de Nola, igual que les grafies de St. Soví, no s'explicarien sinó a base d'una sonora). És clar que tant en cat., com en el mot francès, hi ha contaminació de mots diversos (potser un **RETEOLA*, derivat de *RETES* 'xarxa?') Fins avui ha restat viu a la Vall d'Aran, en forma no gaire diferent de la del cat. antic *rúzòles* 'menja feta amb els menuts del cabrit, picolats i embolcats amb els seus budells o peritoneu' Bossost, Gessa 'bunyols' Montgorri (1930-32).

RESOLIS, probablement pres del ll. modern *ros solis* 'rosada del sol', nom que sembla haver estat donat a aquell licor perquè hi usaven per preparar-lo l'herba droseràcia també coneguda amb aquell nom. □ 1.ª doc: 1695, Lacav.: «*rossoli*, certa beguda: *rossolium*, potio aromatica», des del qual va passar al DTo 1757, al Belv. («*rosoli*: ros solis, rorella»), Lab. i als diccs. de Fabra, però Fontserè (c. 1925) li reclamava *resolis* No sé si la variant *rosolis* s'usa a Mall., on ho escriví així PdAPenya; però, amb *e*: «Ella 's va desmayant. / —Porta dels fins *rasolis* - que la retornaran—. / Quan retornada va esser ---», (MilàF, *Romillo*, 297.18, reco. a Ripoll, i crec que també en la que recollí a Figueres). «Si acàs no 'ns donau *resolis*, / dau-nos un poc d'ayguardent, / que la boca --- refrescarem» en unes cobles de Caramelles del S. XVIII (DAG). «Hi ha fàbrica de cotonines, de aiguardent, dos molins de farina, tres fàbriques de *rasolis*, y així de lo demés», «un mig ditet de *resolis* en veires, ultra dels vins, marrasquí, de Calella i d'estos terrenes», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 74; *Coll B V*, 217).

I amb *e* és la forma generalment usada en el Continent. «algun trauget de *resòli* o gripigga», MGadea (*T. del Xè* I, 276). En el Princ. és molt conegut, però usat sempre amb *-s*, com «*plurale tantum*», *rözòlis* [c. 1915], generalment amb un concepte vague, ampli i ponderatiu 'beguda deliciosa, confortant i selecta': «la campana de la iglésia brandava --- aixís arribaren --- i, després que els homes begueren algun trago i trincaren a l'estil d'ells, amb els *resolés* de les taules o amb els vins de què venien proveïts --- tothom entrà a la iglésia», MrnVayreda (*Puny* I, I, 41 (39)). «Què hi feia que les aixetes fossin estat tretes o lligades? A punta de filaberquí se li obria un doell a la bóta del vi ranci, i proveït Silèn d'una immensa sopera i d'una llossa, abocava, entre els crits i les cançons enrogallades, aquells sagrats *resolis*, en la xardorosa gola dels companys de disbauxa», «que pendries una xicra de *resolis*?», Coromines (*Silèn* VI, xx, O C., 39a5, 104b1).

Segons Miquel i Planas ja tindriem aquest mot en el *Somni de Joan Joan* (valencià, fi del segle xv): «qui ab cunyats entra en missa / se'n ix a soles; / e, doncs, què us par d'estes *resoles*, / mossényer meu? Teniu-hi res que y repliqueu / sobre açò?» (v. 2403); però aquesta data tan anterior a totes les altres del mot, obliga a dubtar; seria potser *rasola* = *raora*? O un nom de les turmes, de forma molt semblant, que recordo haver trobat? V., supra, RESOLES